NITO

Stortingets helse- og omsorgskomite

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

27.10.2020

Vår ref. Anne Cathrine Berger Deres ref.

Innspill fra NITO vedrørende statsbudsjett 2021 på helseområdet

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon – er landets største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med over 92 000 medlemmer. Mange av NITOs medlemmer arbeider innen helsesektoren, blant annet bioingeniører, medisinsk teknisk personell, ortopediingeniører, perfusjonister, radiografer, stråleterapeuter og IKT-ingeniører. Bioingeniørene utgjør om lag 7450 medlemmer.

I takt med at helsevesenet tar i bruk ny teknologi øker behovet for ingeniører, bioingeniører og teknologer i sektoren. De spiller en viktig rolle i utvikling av produkter, tjenester og teknologiske løsninger innen helseområdet. De er helt avgjørende for utviklingen av dagens og framtidens sykehus. I kommunehelsetjenesten vil behovet for kompetansen øke i takt med innføringen av samhandlingsreformen og bruken av velferdsteknologi. Utviklingen krever at ansatte i helsesektoren har oppdatert kompetanse innen både helsefaglige områder og IKT.

Det er positivt at vi ser en klar og tydelig satsing på helse i årets statsbudsjett. NITO vil likevel be helse- og omsorgskomiteen se nærmere på noen områder som gir grunn til bekymring.

Beredskap og behov for bedre planlegging

Den pågående pandemien har med all tydelighet vist hvor viktige bioingeniørene er for landets beredskap. NITO er bekymret for at de regionale helseforetakenes plan for rekruttering av nødvendig helsepersonell verken er langsiktig nok, enhetlig nok eller tallfester behovene i tilstrekkelig grad. Riksrevisorens rapport om bemanningsutfordringer i helseforetakene fra november 2019, viser at mange helseforetak ikke kan vise til planer eller oversikter som på en systematisk måte kartlegger behovet for personell på mellomlang sikt (3-5 år). Det tar 3 år å utdanne en sykepleier eller en bioingeniør, og deretter tar det enda et par år til før de nyutdannede har tilegnet seg nødvendig erfaring og kompetanse fra arbeidslivet.

NITO har lenge etterlyst en nasjonal plan for rekruttering og kompetanseutvikling innen helse som står i stil med utfordringer og satsingsområder i helsevesenet. Tidligere nasjonal helse- og sykehusplan har identifiserte ingeniører og bioingeniører som yrkesgrupper sykehusene har stort behov for i framtida, men den har ikke vært fulgt opp av en helhetlig plan for å sikre nødvendig og framtidsrettet rekruttering.

Det er enklere å følge opp nasjonal helse- og sykehusplan når det foreligger konkrete tiltak for rekruttering. Det er derfor fornuftig at regjeringen følger dette opp ved å gi helseforetakene i oppdrag å arbeide strategisk på kort, mellomlang og lang sikt for å sikre tilstrekkelig tilgang til personell. Og at helseforetakene må lage en plan for å sikre tilstrekkelig kompetanse, hvor det legges til rette for livslang læring.

Nok personell med riktig kompetanse

Pandemien har synliggjort at tilgangen på bioingeniører, og andre ingeniører og teknologer er en kritisk faktor for helsevesenet. I kapitel 1.1 i statsbudsjettproposisjonen fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) om kunnskapsbaserte tjenester, omtaler regjeringen behovet for oppbygging av kompetansen innenfor

persontilpasset medisin. De regionale helseforetakene får i oppdrag å legge til rette for persontilpasset medisin i tjenesten og videreutviklingen av nye metoder. Det nye nasjonale tarmscreeningsprogrammet, som skal tilbys alle over 55 år, er et annet område der bioingeniører og andre teknologer i sykehusene vil spille en sentral rolle. Selv om mye av screeningen er finansiert ved opprettelse av sentraliserte enheter, vil alle de patologiske avdelingene måtte håndtere større prøvemengder når det blir nødvendig med videre utredninger. Tilgang til bioingeniører, andre ingeniører og teknologer er kritisk for å realisere også slike store prosjekter i helsetjenesten.

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2021 også et uttalt mål om *å øke helseforetakenes deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, og det nordiske samarbeidet om kliniske studier og persontilpasset medisin*. Bioingeniørenes bidrag innen forskning og innovasjon er viktig for å jobbe kunnskapsbasert og drive metodeutvikling. Det er viktig å tenke langsiktig for å utdanne nok bioingeniører. Det vil også være behov for tilgang på relevante masteremner, master- og doktorgrader for de som ønsker å spesialisere seg.

Nok praksisplasser i grunnutdanningen er en flaskehals som det er viktig å finne løsninger på i tiden framover.

Avsluttende kommentarer

I tillegg til planlegging av de menneskelige ressursene har laboratorievirksomheten på sykehusene også behov for å ha nok reagenser, forbruksmateriale og areal som er nødvendig for analyse. Dessuten har flere opplevd utfordringer med å få på plass en god infrastruktur og logistikk. Problemstillingene er nylig tatt opp med HOD, men det er viktig at helse- og omsorgskomiteen følger opp utfordringene i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet.

NITO ber helse- og omsorgskomiteen sørge for at det tenkes helhetlig og langsiktig med rekruttering og bemanning av bioingeniører, ingeniører og teknologer i helsesektoren. Og at gruppene gis tilgang på tilstrekkelig utstyr og infrastruktur for å løse sine oppgaver til det beste for pasientene.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær